

На основу члана 14. став 4. Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/2006, 65/2008, 41/2009 и 112/2015) и члана 47. тачка 6. Статута општине Кањижа („Службени лист општине Кањижа“, бр. 4/2014 - пречишћен текст и 8/2014), а уз сагласност Министарства пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије бр.: 320-11-02681/2016-14 од дана 31.03. 2016. године, Скупштина општине Кањижа, на седници одржаној 18. 04. 2016. године, донела је

П Р О Г Р А М

ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА ОПШТИНЕ КАЊИЖА ЗА 2016. ГОДИНУ

І. ОПШТИ ДЕО

Овим Програмом даје се преглед површина пољопривредног земљишта по катастарским општинама, класама и културама, анализа стања заштите и уређења пољопривредног земљишта, утврђује Програм радова на заштити и уређењу пољопривредног земљишта и План коришћења пољопривредног земљишта у својини Републике Србије.

УВОД

1.1. Географски положај и рељефне карактеристике општине Кањижа

Основни елементи који карактеришу географски положај су:

- припадност потиском басену;
- погранични положај општине;
- развијена путна мрежа и добра саобраћајна повезаност са окружењем.

У геоморфолошком погледу на подручју обухваћеним Просторним планом издвајају се следеће целине:

- алувијална равна реке Тисе;
- лесна тераса;
- Суботичка пешчара;
- Бачка лесна зараван.

Алувијална равна Тисе створена је флувијалном ерозијом и акумулацијом и представља најмлађу творевину Тисе. Нагнута је у правцу речног тока, а просечно је од лесне терасе нижа за 6-8 м. Равна је флувијалног порекла и састоји се од песка, речног муља и глине.

Лесна тераса је настала еолском ерозијом, дебљина леса варира од 2-6 м, а лесни материјал је једноставан, без и једне смеђе зоне. На лесној тераси (која је нагнута у правцу северозапад-југоисток) нема оних карактеристичних морфолошких облика који се јављају на типичном сувоземном лесу. На овом простору најчешће је заступљена површинска ерозија и денендација, чијим су садејством створени облици благих страна и широко заталасани пешчани брежуљци са стално израженим гредама.

Суботичка пешчара нагнута је од северозапада према југоистоку. Од морфолошких облика најзаступљенији су дине, издувине, међудинске депресије и долине.

Површина Бачке лесне заравни је таласаста, испуњена динама, интерколинским депресијама, вртачама и долинама. Прелазак бачке лесне заравни у Суботички песак на истоку чине косе, висине 10-30 м, док је северна граница нејасно изражена преко зоне леса и песка, који прелази у Суботичку пешчару.

1.2. Сеизмика

Подручје општине Кањижа налази се према карти макросеизмичке реонизације у сеизмичком подручју подложном могућим померањима тла интензитета 70МЦС и 80МЦС, те се у циљу спречавања евентуалних последица изазваних труским померањима наведеног интензитета морају применити одговарајуће мере при изградњи и уређењу насеља.

1.3. Педологија

Подручје општине Кањижа налази се на педолошком покривачу са претежно следећим типовима земљишта:

- земљишта у типу чернозема,
- хидроморфна земљишта,
- слатинаста земљишта,
- пескови и песковита земљишта,
- слатине,
- језера, баре и мочваре.

Табела 1: Педолошка структура земљишта општине Кањижа

	Типови земљишта	Укупна површина (ха)	%
1.	Земљишта у типу чернозема (карбонатни, оглејавани, солончакасти и иловасто-песковити)	25.270	63,4
2.	Хидроморфна земљишта (алувијално иловасто и забарено земљиште и бескарбонатна ритска црница)	5.340	13,4
3.	Слатинаста земљишта (алувијална црница солончакаста, ритска црница карбонатна заслањена и на песку заслањена)	4.455	11,2
4.	Пескови и песковита земљишта (иницијална земљишта на песку и местимично жути песак, смеђе степско земљиште на песку и антропогенизовани песак)	1.542	3,9
5.	Слатине (солончак, као земљиште најнижег квалитета-неквалитетни пашњаци)	2.754	6,9
6.	Језера, баре и мочваре	496	1,2

Земљишта у типу чернозема захватају највеће површине у оквиру Програма. Производна вредност ових земљишта је веома висока, а већина педолошких творевина чернозема даје уједначене пољопривредне приносе уз присуство оптималне влажности у земљишту. Слатинаста земљишта (тешке ритске црнице и смонице) су хидроморфне структуре и налазе се на контакту алувијалне равни и лесне терасе. Производна вредност ових земљишта је знатно мања у односу на земљишта типа чернозема. Слатинаста земљишта захтевају елиминацију штетног дејства површинских и подземних вода. Алувијум различитог механичког састава налази се у самом приобаљу Тисе и под директним је утицајем водног режима реке Тисе.

1.4. Клима

Основне карактеристике климе на простору општине Кањижа указују на променљивост временских прилика током годишњих доба. Јесен је топлија од пролећа. Прелазак од зиме ка пролећу је бржи него онај од лета ка јесени. У периоду лета, услед појаве померања субтропског појаса ка северу, ово подручје се често налази под утицајем тзв. Азорског антициклона који условљава релативно стабилне временске прилике. Повремени летњи пљускови су локалног карактера. Зимско време је под утицајем циклонских активности са подручја Атлантског океана и Средоземног мора као и тзв. Сибирског зимског антициклона. Општину Кањижа карактеришу вредности умерено континенталне климе што се очитује код температуре ваздуха, облачности и годишње суме осунчавања. Током године доминантни ветрови су северозападни, североисточни и југоисточни. Средње годишње брзине ветрова крећу се од 2,0 м/сец (источни ветар), до 2,6 м/сец (северозападно и југоисточни ветар).

1.5. Хидрографске и хидролошке карактеристике

Највећи природни водоток на овом простору је река Тиса која чини источну границу општине. Корито Тисе је веома стабилно, има хидраулички повољан профил усечен у песковите терене.

На основу најновијих прорачуна и студија, као екстремне вредности протицаја на сектору Тисе кроз Србију добијене су следеће вредности:

$$Q_{0,5\%} = 4.500 \text{ м}^3/\text{сец}$$

$$Q_{1\%} = 4.100 \text{ м}^3/\text{сец}$$

$$Q_{2\%} = 3.750 \text{ м}^3/\text{сец}$$

$$Q_{5\%} = 3.300 \text{ м}^3/\text{сец}$$

Таласи великих вода на Тиси, по правилу се јављају у периоду март-април-мај, а само изузетно и у другим деловима године. Река Тиса је у прошлости регулисана за одређене намене и тако оспособљена за спровођење прорачунских количина вода, као и за потребе пловидбе. На делу изграђених регулационих грађевина ток воде је сигуран и поуздан. Међутим, постоје још деонице где регулациони радови нису у пуној функцији, или је постојеће физичко стање постојећих објеката неодговарајуће. Стога је и даље нужно и неопходно регулационим радовима обезбедити потпуну сигурност протока воде у свим режимским условима без изазивања штетних последица по корито реке, по објекте за одбрану од поплава и за огромну материјалну вредност која се налази на брањеном простору.

Водоток Кереш извире у Мађарској, а кроз нашу земљу тече у дужини од око 40 км. Овај водоток представља реципијент одводњавања са 30.900 ха површина. Кереш је регулисан водоток на целој својој дужини и дренажа све сувишне воде на целом овом сливу.

Подручје општине Кањижа захвата 6 сливова за одводњавање, од којих се неки налазе у потпуности, а неки делом на територији општине, а делом на територији суседних општина.

Подземне воде - кретање вода прве издани на територији општине Кањижа има пресудан утицај на дренажност читавог подручја. Највиши нивои подземних вода између реке Тисе и линије: Хоргош - Мали Песак - Зимоњић - Адорјан, што је свакако утицај саме Тисе и Кереша. На овом подручју максимуми подземних вода су врло близу терена, а на појединим локалитетима излазе чак и на површину терена, што доводи до превлажености и

деградације пољопривредног земљишта. На западној половини општине максимуми нивоа подземних вода су знатно нижи и крећу се од 1,5 - 8,0 метара, што је условљено топографским и морфолошким карактеристикама подручја.

Општина Кањижа (са осам катастарских општина) располаже са укупно 39940 ха 84 ари 34 м² пољопривредног земљишта.

1.6. Уређење, коришћење и заштита пољопривредног земљишта

Комасација пољопривредног земљишта спроведена је у К.О. Ором 1975. год., у К.О. Трешњевац 1975. год., а у К.О. Мартонош 1992. године. Нов премер урађен је у К.О. Хоргош 1956. год., у К.О. Мале Пијаце 1968. год., а у К.О. Кањижа 1975. год.

Ни комасација, као ни нов премер пољопривредног земљишта нису извршени у К.О. Адорјан и К.О. Велебит, зато се приступило комплетној комасацији у К.О. Адорјан. Након привременог увођења у посед нових власника земљишнихседа и плацева у грађевинском реону, врши се обрада подака од стране извођача геодетско-техничких радова за преглед од стране Републичког геодетског завода. Завршетак свих радова се очекује до краја ове године.

Каналска мрежа за наводњавање и одводњавање је изграђена, али због неадекватног одржавања функционисање исте је отежано. Коришћење канала за заливање је ограничено стањем система за наводњавање. Проблем стања каналске мреже долази до изражаја у временским периодима високог нивоа подземних вода и велике количине атмосферских падавина, тако да су велике површине пољопривредног земљишта у тим периодима поплаване или су исушене у периоду кад их је потребно наводњавати. Због тога је неопходно довођење каналске мреже у функцију, изградити недостајуће канале и редовно их одржавати.

Пољски путеви су у знатној мери оштећени, а велики број је потпуно уништен (преорани и сл.). Велике површине пољских путева узурпирани су од стране власника и корисника пољопривредног земљишта. С обзиром на тренутно стање потребно је уложити знатна средства за изградњу, уређење и одржавање пољских путева.

Противградну одбрану је нужно финансирати из буџетских средстава општине, посебно противградне станице, јер су средства из републичког буџета недовољна, а ефикасност рада ових станица мора бити на што већем нивоу ради што успешније одбране од града.

Површина под шумама и пољозащитним појасевима у општини је опште незадовољавајуће у односу на потребну површину. Акција сађења ветрозаштитних појасева била је у пролеће 2011. године, а настављена је у пролеће 2012. Године и 2015. године по предвиђеним акционим плановима у сагласности са Програмом подизања ветрозаштитних појасева на територији општине Кањижа. Ову пољозащитну акцију треба sukcesивно наставити, пошто је од великог значаја за заштиту земљишта, зато се и у 2016. години наставља са сађењем нових појасева. А одржавање постојећих је од исто великог значаја. Површина под шумама исто мора да се повећава и у том циљу је предвиђено давање државног земљишта у закуп без накнаде Јавном комуналном предузећу „Комуналац“ из Кањиже а које предузеће поседује потребан стручни кадар и опрему за то.

Мелиорација пашњака на територијама месних заједница веома је важан задатак у циљу одржавања и унапређења квалитета пашњака у циљу унапређења екстензивног овчарства, козарства и говедарства у општини. Ове године се предвиђа завршетак техничких радова – бушење два комада бунара на делу пашњака на територији к.о. Трешњевац, у потезу „Кишсек“ и „Нађсек“ у циљу напајања оваца на тој територији као и одржавања водног режима тих пашњака.

Контрола плодности обрадивог пољопривредног земљишта поспешује адекватније искоришћавање продуктивности земљишта како би обрада истог била рентабилнија, а исто тако служи и за заштиту земљишта од прекомерног уношења минералних материја.

Општинску пољочуварску службу треба у довољној мери ангажовати и опремити како би се у што већој мери спречиле пољске штете.

Израда пројеката планира се нарочито у областима које решавају проблем недовољне заштите пољопривредног земљишта. Све то са посебним освртом на израду пројеката детаљних регулација површина у циљу изградње објеката-канала у циљу обезбеђења воде за наводњавање као и одводњавања превеликих количина подземних и атмосферских вода са пољопривредних површина.

Под осталим се планира наменско коришћење средстава закупа за покривање трошкова израде и реализације Годишњег програма: израда карата, оглашавање јавног надметања, обележавање парцела државног земљишта итд.

Саставни део овог Програма су дигиталном облику:

Табела 1. Преглед површина пољопривредног земљишта по катастарским општинама и културама

Табела 2. Преглед површина пољопривредног земљишта по облицима својине по КО

Табела 3. Површине пољопривредног земљишта по класама и културама

Табела 4. Одводњавање

Табела 5. Наводњавање

Табела 6. Побољшање квалитета пољопривредног земљишта и мелиорације ливада и пашњака

Табела 7. Корисници пољопривредног земљишта у државној својини

Табела 8. План прихода сопственог учешћа

Табела 9. Програм утврђивања радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта у општини Кањижа по програму 2016

Табела 10а. Извештај о важећим уговорима о закупу и коришћењу без накнаде пољопривредног земљишта у државној својини

Табела 12. Предложени бројеви јавног надметања за коришћење без плаћања накнаде на територији општине кањижа у 2016. години

Табела 14. Предложени бројеви јавног надметања по праву пречег - сточари

Табела 15. Преглед груписаних јавних надметања

Табела 16. Збирна табела

Табела 16а. Површина пољопривредног земљишта у државној својини која није обухваћена закупом или давањем на коришћење без накнаде

Табела 5а. Пољопривредно земљиште у државној својини груписано по катастарским парцелама са површином државног удела

Комисија за израду предлога годишњег Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у општини Кањижа за 2016. годину, је користила податке из јавне евиденције о непокретности и за тачност података одговара под пуном кривичном и материјалном одговорношћу.

Програм су сачинили следећи чланови Комисије:

Председник: Моника Халас из Кањиже, Владике Његоша 28.

Члан: Густав Сечи из Хоргоша, Железничка 33.

Члан: Тибор Нађ из Хоргоша, Рибље пијаце 14.

Члан: Виктор Коледар из Новог Кнежевца, Свети Сава 25.

Члан: Јене Шерфезе из Хоргоша, Кошут Лајоша 10.

Република Србија

Аутономна Покрајина Војводина

Општина Кањижа

Скупштина општине Кањижа

Број: 320-90/2016-И/Б

Дана: 18.04.2016. год.

К а њ и ж а

Председник Скупштине општине
Роберт Лацко с. р.

Напомена: Саставни део Програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта општине Кањижа за 2016. годину се налази на приложеном ЦД-у и чини саставни део „Службеног листа општине Кањижа“, бр. 9/2016.

САДРЖАЈ

ПРОГРАМ заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта општине Кањижа за 2016. годину
.....154

„Службени лист општине Кањижа“ излази по потреби.

Издавач: Скупштина општине Кањижа, Кањижа, Главни трг 1., Телефон: 875-166 лок. 220

Одговорни уредник: Марија Миловановић, секретар Скупштине општине Кањижа

Штампа се у штампарији „Инфо-Кањижа“ д. о. о.